

МЕЛЬНИКОВА Ю.О.

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української мови та журналістики
Бердянський державний педагогічний університет*

КОСТРОМИЦЬКИЙ Р.І.

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української мови та журналістики
Бердянський державний педагогічний університет*

ЕВОЛЮЦІЯ ГАЗЕТИ БЕРДЯНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «УНІВЕРСИТЕТСЬКЕ СЛОВО»

Важливим сегментом сучасного медійного простору, що виконує інформаційну, комунікативну, культурно-просвітницьку й виховну функції в освітньому середовищі, є університетська преса. Газета «Університетське слово» Бердянського державного педагогічного університету (БДПУ) – один із комунікаційних інструментів БДПУ, що формує позитивний імідж закладу, демонструє відкритість освітнього процесу, підтримує студентську активність та слугує платформою для журналістської практики здобувачів освіти. Заснована у 2011 році як продовження проєкту стінної газети «У нас на бамбетлі», вона є сталим виданням, що поєднує інформаційно-новинну, науково-просвітницьку, культурну та виховну функції.

Метою статті є проаналізувати еволюцію видання «Університетське слово», визначити його тематичні та жанрові особливості та функції, а також окреслити його роль у формуванні медійного простору закладу вищої освіти.

Свідоцтво про Державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації «Університетське слово (справжня студентська газета)» було отримано 31 березня 2011 р., а вже 19 травня 2011 р. вийшов перший випуск видання (головний редактор – Степан Герилів, з 2019 року по 2022 рік – Юлія Мельнікова, з 2022 року – Ганна Александрова).

Умовно періодизацію можна визначити такими етапами: 2011 рік – заснування (пошук формату, визначення місії, формування команди); 2012–2015 – період становлення, під час якого відбулося закріплення рубрик, залучення авторів із числа студентів, розширення жанрової палітри; 2016–2019 – період розвитку, який характеризувався активною співпрацею з факультетами, регулярними випусками (раз на місяць),

розширення тематики і урізноманітнення жанрів, відкриття сторінки в Фейсбуці (2017 рік) (<https://www.facebook.com/public.us.bdpu/>); від 2020 р. і до сьогодні – кризовий та воєнний період, упродовж якого спостерігається адаптація до дистанційного формату спочатку через пандемію COVID-19, а згодом у зв'язку з повномасштабним вторгненням, посилення акценту на волонтерстві, правозахисній та соціальній тематиці, цифровізація (онлайн-версії в DSpace і на сайті університету).

Еволюція тематичних акцентів газети простежується досить чітко. У ранніх випусках переважали матеріали про життя університету: новини освітнього процесу, навчальні заходи, адміністративні повідомлення. Згодом у виданні почали з'являтися публікації, присвячені соціальним проблемам, культурним подіям та студентським ініціативам. В останніх номерах простежується зміщення фокусу на теми, пов'язані з війною, підтримкою переселенців, розвитком міжнародної співпраці та активною волонтерською діяльністю.

Матеріали у газеті останнього періоду сформовані за такими тематичними напрямками: освіта, культура, наука тощо. Основний контент ($\approx 50\%$) складають освітні та наукові новини, у яких висвітлюється звітність факультетів, кафедр, захисти наукових робіт, конференції, які проводяться на базі університету, та наукові заходи українських і закордонних закладів вищої освіти, учасниками яких є бердянські вчені; тренінги, семінари, грантові проекти. Інші теми ($\approx 45\%$) – соціально-гуманітарні та культурні – присвячені висвітленню волонтерства, благодійності, студентському самоврядуванню, фестивалям, конкурсам, творчим проектам. На привітання, ювілеї, некрологи припадає близько 5-ти % матеріалів.

На різних етапах розвитку видання формувалися відмінні наративи, які конструювали певні образи університету. Проведений дискурс-аналіз номерів газети «Університетське слово» дозволив простежити еволюцію ціннісних акцентів: від закритої освітньої установи (на етапі зародження і становлення університетського видання) до соціальної спільноти (на етапі розвитку), а згодом – і до суспільно значущого актора. На сучасному етапі університет репрезентований уже як носій соціальної відповідальності та партнер у вирішенні проблем різного рівня.

Так, у ранніх випусках домінує офіційно-інституційний дискурс: увага зосереджена на освітньому процесі, адміністративній інформації, досягненнях викладачів та кафедр. Тут університет постає передусім як освітній центр і закрита інституція знань.

У подальші роки відчутно зміщується акцент на студентські ініціативи, культурні й соціальні події. У мові текстів з'являються емоційно

VI ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«Суспільство і особистість у сучасному комунікаційному дискурсі»

забарвлені маркери («свято», «творчість», «ентузіазм»), що вибудовують образ університету як спільноти, другої домівки для студентів.

Натомість сучасний етап характеризується виходом за межі академічного простору. Газета активно висвітлює теми війни, підтримки переселенців, волонтерської діяльності, міжнародних проєктів. Така стратегія репрезентації формує образ університету як агента суспільних змін та глобального актора, інтегрованого в національні й міжнародні процеси.

Еволюція жанрів газетних матеріалів простежується від коротких інформаційних заміток до повноцінних інтерв'ю, репортажів, авторських та редакторської колонок, спостерігається зростання кількості аналітичних матеріалів, поява фотозвітів, інфографіки, покращення якості візуальних матеріалів. Жанрову палітру кризово-воєнного періоду складають інформаційні замітки, інтерв'ю, репортажі, аналітичні матеріали, авторські колонки, що персоналізують університетський досвід.

Висновки в узагальненому вигляді представлені в таблиці 1.

Таблиця 1.

Еволюція газети «Університетське слово»

Період	Домінантні наративи	Жанри	Тематика	Ключові мовні маркери	Образ університету
2011-2015	Освітній центр, адміністративний дискурс	Короткі інформаційні повідомлення	Новини освітнього процесу, заходи, адміністративні повідомлення	«навчальний процес», «кафедра», «залю», «ректор», «наукові здобутки», «звіти»	Університет як закрита освітня інституція; офіційність і формальність
2016-2019	Соціальна спільнота, культурний простір	Замітки, репортажі, інтерв'ю, редакторська колонка	Соціальна проблематика, культурні події, добродійність, студентські ініціативи	«свято», «творчість», «ініціатива», «ентузіазм», «студентське життя»	Університет як друга домівка , місце культурної й соціальної взаємодії
2020-2025	Суспільна відповідальність, міжнародна співпраця	Замітки, репортажі, інтерв'ю, аналітичні матеріали, авторська колонка	Воєнна проблематика, розвиток міжнародної співпраці, волонтерська діяльність	«волонтерство», «підтримка переселенців», «європейські цінності», «інновації», «партнерство», «глобальні виклики»	Університет як громадський хаб, агент суспільних змін , частина світової академічної спільноти

Також увагу привертають технологічні зміни. У період заснування та становлення газети з 2011 по 2015 рр. виходила виключно друкована версія, з 2016 року PDF-архів видання поступово додавався до Інституційного репозитарію БДПУ, пізніше розвивається вебсайт (us.bdpu.org.ua) як інтегрована онлайн-платформа.

Основні тенденції видання відповідають загальноукраїнським особливостям університетської преси, однак газета БДПУ «Університетське слово» вирізняється акцентом на університетських та локальних подіях і соціально-гуманітарній тематиці, водночас відкриває простір для студентської журналістики.

Список використаних джерел

1. Газета «Університетське слово». URL: <https://dspace.bdpu.org.ua/collections/bc95827b-bea6-4df8-b30d-20693eda7023> (дата звернення: 20.09.2025).